

Kunnngerð

Gjört verður kunnugt, at valkort til nýtslu til fólkatingsvalið í Klaksvík kommunu mikudagin 11. mars 1998 eru send øllum veljarum, ið standa á vallistanum.

Veljari, ið ikki fær valkort ella fær valkort við villum í, eigur at venda sær til býráðsskrivstovuna, tlf. 56388.

Klaksvíkar Býráð
2. mars 1998

Nýggjar TANNPROTESUR

Broytingar og umvælingar av gomlum protesum

Kliniskur tannteknikari

**BERGUR
Á REYNATRØÐ**

Berkuvegur, 620 Runavík

Tlf. 48480

Opið er mánadag-fríggjadag frá kl. 9-16

Bæði hondin og røddin eru føroysk

Umboðanin á Fólkatíngi kann vera týðingarlýs, hon kann nýtast positivt, og hon kann eisini nýtast negativt.

Í sjeitíðinum hevði Tjóðveldisflokkurin umboð á Fólkatíngi í tvey valskeið. Tá varð umboðanin brúkt positivt. Er lendar Patursson megnaði sum onginn annar at bera fram føroysk sjónarmið og greiða frá fólksins korum og ófrælsi. Hansara rødd var ein føroysk rødd á Fólkatíngi.

Tað sama kann ikki sigast um aðrar flokkar, sum hava umboðað okkum føroyingar á Christiansborg.

Sambandsflokkurin dugdi tað smíðið fyrr – tá ríkisdagurin var byttur sundur í eitt Fólkatíng og eitt Landstíng – at halda seg aftrat einum danskum flokki í Fólkatínginum og einum øðrum í Landstínginum. Teir finga soleiðis sín sjónarmið út til stóran part av ríkisdagnum, men – kanska var tað betur gjørt.

Síðani 1953, tá Landstíngið varð tikið av, hevur ríkisdagurin bert havt eitt ting, Fólkatíngið. Har hvørur umboðar Sambandsflokksins í danska flokkinum Vinstra. Hvørki danskir politikkarar, fjølmiðlar ella almenningar rokna umboðar Sambandsflokksins sum eitt serligt umboð fyr Føroyar.

Fólkaflokkurin hevur verið umboðadur á Fólkatíngi í mong ár. Hesin flokkur hvørur upp í danska Konservativa Flokkin

og er tí líka óføroyskur sum Sambandsflokkurin. Men í ein vissan mun hevur flokkurin kortini gjørt vart við seg. Tað er við sínum álopum á danir – álop, sum ikki hava gagnað føroyingum.

Javnaðarflokkurin spratt í síni tíð beinleiðis úr danska Sosialdemokratiska Flokkinum. Tað vóru umboð niðrifrá, sum komu til Føroya at stovna Javnaðarflokkin. Tað hevur tí verið heilt natúrligt, at Føroya Deild av danska Sosialdemokratium hevur verið partur av danska Sosialdemokratiska Flokkinum á Fólkatíngi.

Tað er ringt at siga í dag, hvør av hesum trimum nevndu flokkunum fær umboð á Fólkatíngi aftrat til hjá Tjóðveldisflokkinum. Men munurin á atburði teirra niðri við Oyrasund er lítill og onginn, sum umrøtt frammanfyri.

Eitt tjóðveldisumboð á Fólkatíngi fer ikki upp í nakran danskan flokk, men fer at tala Føroya sak. Hjá Tjóðveldisflokkinum eru bæði hondin og røddin føroysk.

Finnbogí Ísaksson

Valmatematik

Tjóðveldisumboð er stuðul til Poul Nyrup

Samfelagsfrøðingurin Jógván Mørkøre hevur funnið eitt orð, sum skal eyðlýsa komandi fólkatingsvalið í Føroyum.

Tað er orðið »protestval« og í dansku fjølmiðlum hevur Jógván Mørkøre gróðursett, at valið hesaferð er nakað so einfalt sum eitt mótmæli ímóti Poul Nyrup Rasmussen (og Mogens Lykketoft).

Vit kenna úr Danmark Glistrupvalið í 1973, sum helst var eitt skattaprotest-val og í Føroyum fingi vit Verkamannafylking í 1994 sum mótmæli ímóti Javnaðarflokkinum.

Men eins lítið og atkvøðurnar, sum Javna. árflokkurin misti tá, komu at tæna verkafólki eins væl og sær kundu havt gjørt í Javnaðarflokkinum, tí tað er nú lúvíst komu at tæna einum høgrapolitikki, eins lítið kemur eitt tjóðveldisumboð á danatíngi at bera broyting í sær í stjórnmálavirskiftum Danmarkar og Føroya imillum.

»Protestvalg« er ov grunnt til at greina teir margfaldig og torgreidd spurningar, sum liggja aftan fyri, tá ein royndir at gerast førur ferji at seta krossin so ein greiður vilji kemur til sjónar, t.v.s. hvat ein ynskir at broyta í mun til verandi víðurskipti.

Betur var fyri objektivitetin hjá frøðingum, var sloppið undan so »popputum« útleiggingum, tí vandi er fyri at slíkar gerast »manipulerandi«, heldur enn at vera nágreiniligar »analysur«.

Men tað er onginn ivi um, at misnøgdin hjá øllum føroyingum við Poul Nyrup og Mogens Lykketoft er ómetaliga stór, men tað skal hon eisini vera við konservativa Poul Schlüter og vinstramannin Anders Fog Rasmussen og harvið Uffa Ellemann Jensen.

Hetta tí at teir spældu við merktum kortum og snýtu føroyingar. Fyrst Schlüter og Ellemann í grovan mun, og síðan fylgdu Poul Nyrup og Lykketoft eftir.

»Protestin« skal tí helst bera í sær, at allir teir leiðandi flokkarnir í Danmark umbæra atburðin – sum skuldi verja danskar figgingarstovnar – taka annað skinn um bak og ássanna, at føroyingar skulu hava eina uppreisn bæði figgjarliga og í ássanna av órætti.

Eitt tjóðveldisumboð kemur ikki at roynast ein »protest« í veruleikanum.

Tvørturímóti.

Tjóðveldisumboð á danatíngi kemur í fyrstu atlogu at roynast stuðul hjá Poul Nyrup, tí tað tekur sæði hjá øðrum føroyingum, sum situr borgarligu megin. Tjóðveldið fer sostatt at gera Uffa Ellemann veikan mótgævis Poul Nyrup.

Hetta er einföld valmatematik.

Men so er tjóðveldisballið eisini buið, tí teir agitera við, at teir ætla sær onki annað at gera á fólkatíngi, enn at gera vart við ynski síni um loysing. Tjóðveldisumboðið skal á ong-

an hátt luttaka í danskari politiskari víðgerð, og tiskil heldur ikki samráðast við danskar politikkarar ella danskar politiskar flokkar.

Danska stjórnin eftir valið – hvør hon so verður – fær sera lætt spæl.

Tak at tjóðveldisumboðið hvørja setu fer 10 ella 20 ferðir á røðarapallin og sigur: »Vi ønsker løsrivelse, vi kræver løsrivelse«. Tá verður svarið: »Tað er í lagi, um ein meiriluti av føroyingum ynskir tað, men so mugu tit koma til semju við aðrar føroyingar um hvørja broyting í stjórnmálavirskiftinum ein meiriluti ynskir«.

Men eisini her melder Tjóðveldisflokkurin pas.

Hann hevur enn ikki viljað farið til verka í eina stjórnmála-nevnd um eina føroyska semju um innihaldið í sjálvstýrisslógini.

Tí koma vit helst at sita langt inn í næstu øld uttan broytingar, koma teir ikki nú til arbeiðis.

Royndirnar frá samráðingunum í 1946 og 1947 lærdu okkum, at tað nyttar onki at fara til Danmarkar at lata tjóðveldið rópa uppá kalk og sambandið uppá stein. Tá verður framvegis sum í Babylon.

Javnaðarflokksins støða er valmatematisk hin sama. Fáa vit umboðið, flyta vit tað eisini frá teim borgarligu og gera teir veikari, men vit hava alment og beinleiðis mótgævis Poul Nyrup sagt, at vit á fólkatíngi verða ein sjálvstøðugur flokkur, sum hann ikki skal rokna upp í síni atkvøðuneyt.

Men vit frásiga okkum ikki – sum tjóðveldið – rættin til at samráðast við eina danska stjórn – borgarliga ella vinstravenda – ella við danskar flokkar, tá tað ræður um føroysk áhugamál.

Vit avnoka heldur ikki okkara javnaðarhugsjónir, men virka eftir teim í øllum málum, sum kunnu bæra føroyingum batar.

Vit vita, at sera týðandi mál skulu víðgerast á fólkatíngi komandi setuna.

Fyrst og fremst endurgjaldsspurningur og endaliga avtalun um statsláni.

Hartil verða mong mál at ávirka í samráðingum við einahvørja danska stjórn, so sum EU-spurningar, umhvørvismál fyri ikki at tala um stjórnmála-broytingar, semjast vit um slíkar á Føroyum.

Her hevur Javnaðarflokkurin tann fyrirum, at hann eigur førleika og royndir frá mongum torførum samráðingum altjóða, innanríkis og innanlands.

1. mars 1998
Atli P. Dam

Nú skal veljarin aftur í gongd við sítt politiska virksemi!

Forsætisráðharrin hevur útskrivað fólkatingsval, tiskil sleppur føroyska veljarafjöldin aftur undir sítt politiska virksemi, ið er avgerandi fyri, hvør skal umboða Føroyar á fólkatíngi komandi árin

Politiska skipanin her á okkara leiðum er soleiðis fyriskipað, at veljarin gevur nøkur politikkarum vald at taka avgerðir vegna borgararnar. Tá ið so val verður hildið, sleppa hesir at standa sína roynd. Summir vera vrakaðir, meðan aðrir vera valdir. Valdið liggur einans í hondunum á veljarunum. Fínnur veljarin eftir valið út av, at skeiðt er valt, ber ikki til at velja av nýggjum fyrr enn politikkarir aftur útskriva val – upp til 4 ár seinri. Tí er neyðugt at velja rætt.

Positivt samstarv í ríkisfelagsskapinum

Seinastu hálvfjórða árin hevur undirritaði, sum varamaður, umboðað Sambandsflokkin á Christiansborg. Høvuðsenda málið hevur verið at tala føroya sök á Christiansborg og at vera við til at skapa positivt samstarv í ríkisfelagsskapinum.

Sjálvt um bankamálið enn liggur og skáðar víðurskiptin landanna millum, so er samstarvið av størri týdningi fyri føroyingar enn at bankamálið fær okkum at pakka saman og ryma. Fyri Sambandsflokkin er tað av størri týdningi, at vit fáa rættátt upp á tvey brek, sum skipanin hevur, t.d. at figgjar-málaráðharrin fer innliti í virk-

semi hjá figgjarreftirlitinum. Men hetta merkir ikki, at vit bara skulu yvirtaka og aftur yvirtaka til bara drotningin er eftir, sum fleiri aðrir vilja. Nei, vit vilja gera ta seriøsa arbeiði sum neyðugt er fyri at fáa sum best burtúr ríkisfelagsskapinum millum Danmark, Føroyar og Grønland.

Sambandsflokkurin er best førur fyri at umboða Føroyar á Christiansborg. Vit virða samstarvið samstundis sum vit tora at siga dønum ímót. Besta dømi um hetta er dómara-kann-ingin, har Sambandsflokkurin bæði á lótingi og á fólkatíngi bardist sum ulvur á skóg fyri at verja føroysk áhugamál.

Vit mugu tosa saman

Ein av størstu orsökunum til at bankakreppan endaði soleiðis sum hon gjørdi, er vándandi samskipti millum føroyskar og danskar politikkarar. Eins og eitt hjúnaband heldur ikki kann virka, uttan at kona og maður

tosa saman, soleiðis kann ríkisfelagsskapurin heldur ikki virka uttan at tosa verður saman.

Ríkisfelagsskapurin hevur framvegis stóran týdning fyri Føroyar og soleiðis fer ivaleyst eisini at vera, langt fram í tíðina.

Meira enn ríkisstuðul

Pratið um ríkisfelagsskapin kemur í flestu førum ikki longur enn til ríkisstuðulin, og tað er spell. Ríkisstuðningurin hevur sjálvandi sera stóran týdning fyri føroyska búskapin. Men hann er ikki tað týðingarmiklasta í ríkisfelagsskapinum. Gulleggið í felagsskapinum er samstarv.

Við heimastýrisslógini fingi føroyingar møguleika fyri at yvirtaka og gjalda hópin av málsejkingum. Hetta hevur eftirhondini ført til, at lótingið hevur fingið nógv størri lóg-gávvald og at vit hava fingið okkara egna stjórn (landsstýri). Uttanfyri heimastýrisslógina liggja m.a. uttanríkis- og verjumál, ið ikki kunnu yvirtakast sambært heimastýrisslógini.

Føroyar hava við heimastýrisskipanini fingið ógvuliga nógv sjálvráði. Vit hava okkara egna flagg og vera í nærum øllum altjóða felagsskapum

góðtíknar sum sjálvstøðugur limur.

Nógvir fyrirumir

Samstundis eru vit danskir ríkisborgarar og kunnu arbeiða saman við restini av ríkinum um mangt og hvat. Her eru nøkur dømi. Føroyskur ung-dómur hevur rætt til at søkja inn á danskar skúlar í kapping á jøvnum føti við danskar næmingar. Vit hava frælsi at flyta hagar vit vilja í ríkinum og føroyskir myndugleikar kunnu fáa stóra nýttu av samstarvi við serkunnleika í Danmark. Oyggingarnar vera vadar av dansku verjuni samstundis sum vit vera vadar av verjusa-monguni NATO, vit hava valutasa-mongu við Danmark og fyri at fáa ávirkan á avgerðir, sum snúga seg um allan ríkis-felagsskapin eru 2 av teimum fálta 179 fólkavald umboðunum í fólkatínginum, vald í Føroyum.

Ynskjur til samstarv, er valið einfalt – Sambandsflokkin, sjálvandi. Har hava hinir onki at bjóða.

Gott val

Johannes Martin Olsen
Fólkatingslimur
Sambandsflokksins